

**Česká školní inspekce
Liberecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

čj. ČŠIL-216/14-L

Název právnické osoby vykonávající činnost školy	Gymnázium F. X. Šaldy, Liberec 11, Partyzánská 530, příspěvková organizace
Sídlo	Partyzánská 530/3, 460 01 Liberec 11
E-mail právnické osoby	sekretariat@gfxs.cz
IČO	46 748 016
Identifikátor	600 010 554
Právní forma	příspěvková organizace
Zastoupená	Mgr. Václavem Ulvrem, ředitelem školy
Zřizovatel	Liberecký kraj, U Jezu 642/2a, 461 80 Liberec 2
Místo inspekční činnosti	Partyzánská 530/3, Liberec
Termín inspekční činnosti	24., 25., 28. a 30. duben 2014

Inspekční činnost v právnické osobě vykonávající činnost školy s názvem Gymnázium F. X. Šaldy, Liberec 11, Partyzánská 530, příspěvková organizace (dále „škola“) byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného střední školou podle školního vzdělávacího programu podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (dále „školský zákon“), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů (dále „ŠVP“) a jejich soulad s rámcovými vzdělávacími programy (dále „RVP“) pro obory vzdělání 79-41-K/41 Gymnázium a 79-41-K/81 Gymnázium podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Charakteristika školy

Gymnázium F. X. Šaldy, Liberec 11, Partyzánská 530, příspěvková organizace, jejíž vznik spadá do roku 1919, je nejstarší českou střední školou v Liberci. Jejím zřizovatelem je Liberecký kraj. V panelové budově na své současné adrese sídlí od roku 1986. Objekt,

který je v majetku zřizovatele, představuje poměrně rozlehlý komplex vzájemně propojených bloků. Leží v klidné čtvrti Liberce Růžodol I a přes svou polohu na okraji města je dobře dopravně dostupný.

Právnícká osoba kromě střední školy nesdružuje žádné další součásti. Gymnázium je se svou kapacitou 720 žáků největší výhradně všeobecně vzdělávací střední školou v Libereckém kraji. K 30. 9. 2013 poskytovala vzdělávání v oborech vzdělání 79-41-K/41 Gymnázium (čtyřleté studium) 231 žákům, 79-41-K/81 Gymnázium (osmileté studium) 201 žákům a 79-41-K/610 Gymnázium – vybrané předměty v cizím jazyce (šestileté studium, vyučovací jazyk český a německý) 143 žákům. Kapacita školy je tak naplněna přibližně z 80 %. Inspekční činnost byla zaměřena na vzdělávání v oborech čtyřletého a osmiletého studia.

Tradicí a dlouholetými velmi dobrými výsledky vzdělávání si v Liberci a okolí instituce vydobyla pověst prestižní školy. S tím souvisí stabilní, přibližně dvojnásobný převis poptávky uchazečů o studium ve všech poskytovaných oborech vzdělání, což škole zpětně umožňuje udržet vysokou úroveň a náročnost studia v duchu cílů a pojetí gymnaziálního vzdělávání formulovaných v příslušných rámcových vzdělávacích programech.

Hodnocení podmínek k realizaci vzdělávacích programů

Škola realizuje svou činnost na adrese Partyzánská 530/3, Liberec. Rozlehlý objekt poskytuje instituci velmi dobré prostorové podmínky. V období od poslední inspekční návštěvy byla dokončena jeho rozsáhlá rekonstrukce (včetně rekonstrukce statiky, zateplení, výměny oken a rekonstrukce školní jídelny), která snížila náklady na provoz budovy a také v neposlední řadě učinila místo poskytovaného vzdělávání přívětivějším a pro žáky podnětnějším.

Ředitel školy byl do funkce jmenován s účinností od 1. 2. 2013. Struktura řízení je promyšlená a odpovídá typu a velikosti instituce. Delegování pravomocí a odpovědnosti na nižší stupně řízení je funkční, nastavený systém kontrolních mechanismů efektivní. Od nástupu ředitele školy do funkce probíhá plánovaný tříletý proces autoevaluace školy, který se ve školním roce 2012/2013 mj. prostřednictvím dotazníkového šetření zaměřil především na školní klima a problematiku mezilidských vztahů v instituci. Vedení školy získané údaje vyhodnocuje a na jejich základě volí citlivě další strategii.

Součástí zpětnovazebných mechanismů je systematicky nastavená hospitační činnost, která kromě vedení školy zahrnuje též hospitační činnost vedoucích předmětových komisí a vzájemné hospitace jednotlivých vyučujících. Charakter a zaměření vzájemných hospitací jsou modifikovány, a to včetně výstupů v podobě hospitačních záznamů, aby pro pedagogy představovaly spíše inspirativní a motivační impuls a eliminoval se tak jejich případný negativní dopad na oblast mezilidských vztahů na pracovišti. Promyšlený systém hospitační činnosti ve škole je ve své komplexnosti příkladem dobré praxe.

V souladu s platnou legislativou ředitel školy zřídil pedagogickou radu jako svůj poradní orgán a projednává s ní zásadní pedagogické dokumenty a opatření týkající se činnosti školy. Z předložené dokumentace vyplývá, že instituce úzce spolupracuje s rodiči i veřejností, zajišťuje dobré podmínky pro práci šestičlenné školské rady, která zasedá dvakrát ročně (noví členové byli zvoleni v lednu 2012). Komunikaci se zákonnými zástupci žáků škola zajišťuje přes webový přístup (průběžné hodnocení, absence) a prostřednictvím rodičovských schůzek, které se konají dvakrát v průběhu školního roku. Rodičovská veřejnost se jako jeden z nejvýznamnějších sociálních partnerů intenzivně

podílí na vnitřním životě školy a podporuje její aktivity v rámci „Sdružení studentů, rodičů a přátel školy“. Žáci dostávají prostor vyjadřovat se k aktuálním otázkám ve škole prostřednictvím Studentského senátu, který z iniciativy ředitele školy zahájil svoji činnost v tomto školním roce.

Gymnázium F. X. Šaldy v roli pilotní školy při tvorbě ŠVP úzce spolupracovalo s tehdejšími Výzkumným ústavem pedagogickým a dalšími odbornými autoritami na celostátní úrovni. Jednotný dokument „Školní vzdělávací program Gymnázia F. X. Šaldy v Liberci“ pro obory vzdělání 79-41-K/41 Gymnázium a 79-41-K/81 Gymnázium byl vydán s platností od 1. 9. 2007. Jeho podrobná komparace proběhla při předchozí inspekční činnosti, jejímž výstupem byla inspekční zpráva čj. ČŠIL-131/10-L ze dne 20. 4. 2010. ŠVP je v příslušných částech v souladu s RVP pro základní vzdělávání (i po změnách RVP platných od 1. 9. 2013) a s RVP pro gymnázia. Dle vyjádření ředitele školy je na základě dosavadních zkušeností připravováno celkové hodnocení a případná revize dokumentu.

Škola vede řádně dokumentaci v souladu s platnou legislativou. Ředitel školy vydal dne 1. 9. 2013 školní řád platný pro školní rok 2013/2014, jehož součástí jsou pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků. Po jeho projednání v pedagogické radě a schválení školskou radou byli s jeho obsahem prokazatelně seznámeni žáci i zaměstnanci školy a o jeho vydání byli informováni zákonní zástupci nezletilých žáků na třídních schůzkách. Školní řád je v elektronické podobě veřejně přístupný na webových stránkách gymnázia.

Výchovu a vzdělávání žáků zajišťuje celkem 59 pedagogických pracovníků pracujících až na výjimky s plným úvazkem. Všichni splňují podmínky odborné kvalifikace, jedna učitelka studium pro doplnění své kvalifikace dokončuje. Škola nemá potřebu přijímat opatření k odstraňování personálních rizik, pedagogický sbor je zkušený a stabilizovaný. Dvěma začínajícím pedagogům při jejich zapojení do práce ve škole pomáhají zejména jejich uvádějící učitelé. Specializaci si studiem zatím nerozšířili koordinátor ŠVP a školní metodička prevence.

Promyšlená personální politika ředitele školy se odráží především v propracovaném a transparentním systému hodnocení pedagogických pracovníků vycházejícího ve svém rámci ze zásad ministerstvem připravovaného karierního řádu. Školní systém odměňování podporuje nejen realizaci ŠVP, ale i další práci pedagogů nad rámec stanovených povinností. Odměny jsou poskytovány dvakrát ročně na základě prováděných hospitací a také podle informací, které vedení školy získává od jednotlivých učitelů. Pro zabezpečení realizace stanovených priorit (výzdoba budovy, akce „Šaldovy woči“, vedení statistiky soutěží, vedení školního klubu, přípravy oslav 100 let trvání školy aj.) jsou vypsány školní granty. Využití pracovní doby pedagogickými pracovníky a její naplňování je plně v souladu s platnými předpisy. Instituce vytváří podmínky pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a podporuje zejména realizaci ŠVP. Vedení školy identifikuje ve vzdělávání pedagogických pracovníků jako prioritu prohlubování znalostí v oblasti informační gramotnosti a schopnosti komunikace v cizím jazyce. Pravidelně jsou realizovány výměnné pobyty s partnery, které má škola ve Francii a v Německu. V Anglii je pobyt žáků v rodinách zajišťován přes cestovní kancelář.

Výuka je realizována v celkem 35 učebnách, z nichž 14 je koncipováno jako učebny odborné. Prostorový potenciál budovy je efektivně využíván a nabízí žákům čisté udržované a podnětné prostředí. Žákovské šatny jsou vybaveny uzamykatelnými skříňkami, přičemž jednu skříňku obvykle sdílejí dva žáci. Vhodným a k relaxaci hojně využívaným prostorem je atrium, rozšířená centrální část chodby vybavená sedacím

nábytkem a nápojovým automatem. Prostorná školní jídelna v budově školy, kterou provozuje externí subjekt, nabízí standardně výběr ze tří jídel. Její součástí je i dobře zásobená školní kantýna. Žáci mají pro vlastní potřebu k dispozici rovněž kvalitní kopírku. K úhradě nákladů používají předplacené čipy, které slouží rovněž ke vstupu do budovy i k objednávání obědů.

Prostorem s širokým využitím je tzv. německá žákovská knihovna. Kromě funkce vyplývající již z jejího označení (tedy přístup žáků k německy psané literatuře) nabízí i díky vybavenosti prezentační technikou uplatnění jako přednáškový sál pro 90 osob či sál pro prezentace či obhajoby žákovských prací. Pro tyto účely vytváří německá žákovská knihovna důstojné a esteticky podnětné prostředí.

Od poslední inspekční návštěvy došlo především díky zapojení školy do projektové činnosti k dalšímu zlepšení v oblasti vybavenosti výpočetní a prezentační technikou. Všechny odborné a část kmenových učeben je vybavena dataprojektory (celkem 19 pevných a 2 přenosné), ve čtyřech učebnách mohou vyučující využívat instalované interaktivní tabule. Pořizování další prezentační techniky je promyšlené s ohledem na jejich reálné využití. Celá budova je pokryta signálem bezdrátového připojení, které je přístupné zaměstnancům i žákům školy. Velká pozornost je věnována nastavení pravidel pro přístup do školní počítačové sítě, což má kromě preventivně bezpečnostní funkce i pozitivní výchovný aspekt. Zvolený systém individuálních účtů umožňuje instituce plnění těchto podmínek ze strany žáků kontrolovat. Materiální rozvoj školy v této oblasti umožnil mj. také efektivní zavedení elektronických třídních knih.

Vlastní výuce informačních a komunikačních technologií (případně podle potřeby jednotlivých hodin dalších předmětů) slouží tři počítačové učebny (čtvrtá je určena výhradně pro potřeby výuky šestiletého studia). Prvé dvě jsou osazeny 18, resp. 15 žákovskými stanicemi. Třetí učebna učebna byla vybavena v březnu 2014 z prostředků projektu TechUp 16 počítači typu all-in-one, tedy zařízeními s komponenty integrovanými v pouzdře monitoru. Od tohoto uspořádání si vedení školy slibuje kromě úspory místa také nižší míru opotřebení a poškození techniky, než je tomu v případě klasického umístění počítače v prostoru u nohou žáka.

Gymnázium má nadstandardní podmínky pro realizaci přírodovědného vzdělávání. Každý z předmětů fyzika, chemie a biologie disponuje vlastní odbornou učebnou a laboratoří. V říjnu 2013 byla předána k užívání kompletně zrekonstruovaná laboratoř chemie vybavená moderním nábytkem pro 12 pracovních míst a dvěma plně funkčními digestořemi. Vše se zabudovanými rozvody vody (k dřezům i k připojení vývěv a chladičů), zemního plynu a elektřiny. Komfort pro uživatele zvyšuje oddělený prostor váhovsky a skladu chemikálií vybavený speciálními skříněmi se zabudovanou ventilací. Rekonstrukce laboratoře a váhovsky byla hrazena z projektu Regionálního operačního programu NUTS II Severovýchod (Oblast podpory 13.4.2 Podpora rozvoje spolupráce firem se středními školami a učiteli, dalšími regionálními vzdělávacími institucemi a úřady práce, rozvoj inovačních aktivit v regionu) v celkové výši cca 1,9 milionu Kč (z toho 1,4 milionu Kč z dotace EU). Aktuálně je plánovaná rekonstrukce laboratoře biologie z prostředků projektu TechUp: Podpora přírodovědného a technického vzdělávání v Libereckém kraji (operační program Vzdělání pro konkurenceschopnost). Prostřednictvím stejného projektu je plánovaná rekonstrukce a vybavení laboratoře fyziky dosud postupně realizovaná v rámci projektu Přírodních věd se nebojíme (operační program Vzdělání pro konkurenceschopnost).

Instituce má velmi dobré podmínky pro realizaci tělesné výchovy a dalších sportovních aktivit. Velká tělocvična je multifunkčním sportovním prostorem o velikosti tří

badmintonových hřišť umístěných vedle sebe, malá tělocvična je svou plochou přibližně třetinová. Obě učebny jsou vybaveny standardním funkčním zařízením. Výhodné doplnění tělovýchovných aktivit představuje využití školní posilovny, která je žákům po domluvě k dispozici i nad rámec povinné výuky. Všechny vnitřní sportovní prostory mají vybudované odpovídající zázemí (šatny, sprchy, toalety). Výuce tělesné výchovy slouží sezónně i venkovní hřiště s umělou trávou pro míčové hry. Pro realizaci ŠVP je nevýhodou absence atletického hřiště. V nedávné minulosti požívané škvárové atletické hřiště v bezprostřední blízkosti školy bylo zatravněno a je v současné době využíváno výhradně místním fotbalovým klubem. V rámci doplňkové činnosti instituce pronajímá sportovní prostory i dalším zájemcům. K tomuto účelu založila Školní sportovní klub, zájmové sdružení, jehož členové se formou členských příspěvků podílejí na financování údržby a provozu školních sportovišť a obměny jejich vybavení.

Instituce vytváří bezpečné prostředí pro vzdělávání žáků a jejich zdravý sociální, psychický i fyzický vývoj a sleduje oblast bezpečnosti a ochrany zdraví.

Finanční prostředky přidělené škole ze státního rozpočtu jsou používány efektivně a hospodárně v souladu se ŠVP a k účelu, na který byly přiděleny. Škola sleduje své dílčí výdaje a určuje priority použití finančních prostředků podle svých rozpočtových možností. Koncepční záměry rozvoje školy jsou schvalovány a podporovány zřizovatelem. O svěřený majetek je řádně pečováno, v záruční době byla reklamována nedávná rekonstrukce budovy, kde v důsledku technologické chyby jsou problémy se střechou a obklady tělocvičny. Vhodně jsou využívány možnosti projektů ESF (v současné době EU peníze středním školám, TechUp: Podpora přírodovědného a technického vzdělávání v Libereckém kraji) a krajské globální granty. Je zpracována vize dalšího rozvoje školy, avšak pro některé záměry, které by znamenaly zkvalitnění výuky (např. rekonstrukce školního hřiště), je třeba nejprve zajistit finanční zdroje. Sdružení studentů, rodičů a přátel školy podporuje reprezentaci školy a zajišťuje mj. i správu sponzorských darů. Žáci do fondu SSRPŠ přispívají každoročně částkou 450 Kč. Sponzorské dary jsou kromě finanční formy poskytovány škole také formou nejrůznějších bezplatně provedených prací.

Škola zajišťuje na požadované úrovni rovný přístup všech žáků a uchazečů ke vzdělávání. Pro účely přijímacího řízení jsou ředitelem školy zveřejňována a dodržována kritéria, která jsou v souladu s požadavky zřizovatele a příslušnými právními předpisy. Vycházejí z výsledků testů z českého jazyka a literatury, matematiky a obecných studijních předpokladů s přihlédnutím k předchozímu vzdělávání žáků a úspěchům v soutěžích. Škola informuje veřejnost o své vzdělávací nabídce a postupu při přijímání způsobem dostupným všem uchazečům na webových stránkách školy, při dnech otevřených dveří, na veletrzích vzdělávání, organizováním soutěží a dalšími formami.

Materiální i personální podmínky k realizaci cílů deklarovaných ve školních vzdělávacích programech jsou celkově na požadované úrovni, v některých oblastech (např. přírodovědném vzdělávání) výrazně nadstandardní. Vedením školy komplexně nastavený systém hospitační činnosti je příkladem dobré praxe.

Hodnocení průběhu vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům

Škola naplňuje učební plány podle schváleného ŠVP. V souladu s všeobecně vzdělávacím charakterem gymnázia je disponibilní časová dotace využita k posílení většiny vzdělávacích oblastí. V nižších třídách osmiletého studia je nejvýrazněji navýšena hodinová dotace přírodovědných předmětů a matematiky. Od druhého ročníku čtyřletého studia mají žáci možnost profilace ve dvou zaměřeních: v přírodovědném a v humanitním,

jejichž učební plány se liší distribucí disponibilních hodin a částečně také nabídkou spektra volitelných předmětů. Ve vyšších třídách osmiletého studia pokračují žáci v zaměření všeobecném.

Pozitivní je, že v porovnání s požadavky rámcových vzdělávacích programů je výrazně posílena nabídka volitelných předmětů. V nižších třídách osmiletého studia dvě hodiny a v obou zaměření čtyřletého studia a ve vyšších třídách osmiletého studia shodně 12 hodin týdně. Škola přitom hledá cesty, jak efektivně udržet co nejširší nabídku volitelných aktivit. Například systém, kdy se periodicky opakuje obsah některých předmětů v dvouletých cyklech, umožňuje spojit do jedné skupiny zájemce z více různých ročníků a zvýšit tak pravděpodobnost otevření i těch volitelných předmětů, které již svým specifickým zaměřením vykazují omezený zájem ze strany žáků.

Významným přínosem pro efektivitu vzdělávání je dělení tříd pro výuku některých předmětů. Kromě obvyklého dělení např. cizích jazyků škola důsledně půlí i jednu hodinu matematiky a českého jazyka v každé třídě. Průběh výuky je v těchto dělených hodinách specificky uzpůsoben především zaměřením na aktivní procvičování získaných poznatků.

Velký význam má pro komplexní naplňování klíčových kompetencí žáků orientace na samostatnou tvůrčí práci žáků a schopnost její prezentace. V tomto směru gymnázium rozvíjí i spolupráci se základními školami, kde některé (pro tento účel vhodné) seminární práce prezentují jejich autoři před tamními žáky. Každý žák čtvrtého ročníku (resp. oktávy) je povinen vypracovat a k 28. říjnu odevzdat odbornou práci na téma zadané již ve třetím ročníku. V rámci profilové části maturitní zkoušky pak mohou žáci transformovat svůj text do podoby maturitní práce a obhájit ji před zkušební maturitní komisí.

Ve školním roce 2013/2014 se ve škole vzdělávali dva žáci se zrakovým postižením individuálně integrování v běžné třídě a 17 žáků cizinců (Arménie, Čína, Německo, Rusko, Slovensko, Thajsko, Ukrajina, Vietnam). Instituce evidovala 21 žáků s diagnostikovanými specifickými poruchami učení a 43 žáků talentovaných. Ředitelem školy bylo povoleno vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu dvěma žákům ze zdravotních důvodů a 19 žákům z důvodu sportovní činnosti. Talent žáků je navíc podporován řadou školních i mimoškolních aktivit. Žáci s riziky neúspěšnosti jsou sledováni, rizika vyhodnocována. Odpovídající opatření jsou přijímána průběžně a ve spolupráci se zákonnými zástupci.

Dvě výchovné poradkyně (pro nižší a vyšší stupeň gymnázia) a školní metodička prevence mají velmi dobře rozdělené kompetence, vzájemně se ve své činnosti doplňují, úzce spolupracují a významnou měrou se podílejí na vytvoření bezpečného prostředí pro žáky. Výchovné poradenství zajišťuje žákům pomoc ve všech potřebných oblastech.

Oblast prevence sociálně patologických jevů se opírá se o zpracovanou dokumentaci (preventivní program školy). Zahrnuje opatření k minimalizaci bezpečnostních a dalších rizik, zvláštní pozornost je věnována problematice adaptace žáků v novém školním prostředí (dotazníková šetření, besedy s výchovnými poradkyněmi, třídní adaptační kurzy „Dny poznávání“ pro žáky 1. ročníku, primy a kvinty). Přínosná je v tomto směru rovněž činnost zaměřená na aktivity vedoucí ke zlepšení sociálního klimatu (akce „Ratab“, „Den plný aktivit“, kurzy umělecké tvorby a komunikace, sportovní soutěže, exkurze, kulturní a dobročinné akce, aj.). Pocit sounáležitosti se školou posiluje u žáků řada tradičních školních aktivit (např. akce „Šaldovy woči“, „Ohlédnutí“, udělování cen GYTA v kategoriích vědec, umělec, sportovec a osobnost nižšího a vyššího gymnázia, autorská čtení pro veřejnost „Literární pozdravy“, koncerty školního pěveckého sboru Cum decore, vydávání ročenky).

Výuka probíhala v příjemné nestresující atmosféře, kdy všichni účastníci vzdělávání dodržovali nastavená pravidla a vzájemně se respektovali. Hodiny se vyznačovaly promyšlenou organizací a efektivním využitím času. Ve většině předmětů s výjimkou výchov bylo ze stanovených cílů a z celkové náročnosti vyučujících patrné zaměření na výkon žáků. Učitelé však vhodnou motivací dokázali vzbudit zájem a udržet jejich pozornost. Důraz byl kladen na podporu a rozvoj logického myšlení.

V hodině českého jazyka a literatury převažovalo zážitkové pojetí výuky s výrazným podílem aktivního přístupu žáků. Vyučující vhodně aktualizovala naplánované učivo, poutavým výkladem s otázkami směřovanými k žákům a nepředstíraným zanícením vzbuzovala u žáků zájem o vyučovaný předmět. Žáci přemýšleli o obsahu učiva v souvislostech a vyjadřovali svoje názory a zkušenosti. Dostávali prostor pro práci s literárním úryvkem i hudební ukázkou, byli vedeni ke spisovné mluvě a disponovali dobrými vyjadřovacími schopnostmi (příprava k maturitní zkoušce).

Hodiny cizích jazyků byly charakteristické využitím pestré škály forem a metod práce. Bylo využito interaktivního přístupu k žákům, práce s textem, poslechu, párové i skupinové výuky. Žáci byli vedeni k rozvoji konverzačních dovedností, k osvojení pravidel učení cizímu jazyku (zásady vnímání poslechu a četby s porozuměním), důraz byl kladen na plynulou a foneticky správnou komunikaci a rozvoj lexikální stránky jazyka. Úroveň jazykových dovedností žáků byla Českou školní inspekcí (dále „ČŠI“) hodnocena jako vysoká.

Hodiny společenskovedních předmětů probíhaly v příjemné atmosféře, kde sehrála významnou roli osobnost pedagoga, partnerský přístup a vzájemná akceptace. Žáci byli vedeni k přemýšlení v historických souvislostech a k živé argumentaci, k pochopení důležitosti historického poznání pro současný život. Poutavý strukturovaný výklad byl podpořen dataprojekcí a působivým zvukovým záznamem (dějepis). V jiné hodině žáci vedli diskusi o zásadách a způsobech řešení konfliktu a zátěžových situací. Z těchto aktivit vyplynulo mnoho momentů k zamyšlení se nad daným tématem, které byly promítnuty do roviny osobních zkušeností žáků a vedly k pochopení obsahu učiva na základě vlastních prožitků (základy společenských věd).

V hodinách matematiky byl poskytnut velký prostor praktickému procvičování získaných poznatků při řešení úloh. Náročnost úloh odpovídala pojetí gymnaziálního vzdělávání. ČŠI oceňuje, že příklady byly voleny tak, aby jejich řešení od žáků nevyžadovalo pouze mechanické aplikování učitelem poskytnutých šablon, ale cíleně rozvíjelo chápání dílčích pravidel v širších souvislostech a budovalo tak jejich matematický aparát jako funkční nástroj využitelný v dalším profesním životě. Vyučující důsledně dbali nejen na věcnou, nýbrž také na formální správnost matematických postupů včetně odpovídajícího zápisu. Žáci byli vedeni rovněž k rozvoji komunikativních dovedností v oblasti popisu, prezentace a obhájení jednotlivých kroků svých řešení s odpovídajícím využitím odborné terminologie. ČŠI hodnotí jako jednoznačně přínosné vyučovací postupy zařazené ve sledované dělené hodině matematiky, kdy byla věnována velká pozornost rozvoji prostorové představivosti a procvičování základních algebraických a aritmetických dovedností, jejichž osvojení je nutnou podmínkou rozvoje funkční matematické gramotnosti, ale jejichž procvičování není přímo vázáno na aktuálně probírané učivo.

Přírodovědné vzdělávání probíhало v dobře organizovaných a připravených vyučovacích jednotkách. Převažující frontální výuka teoretických hodin byla v konkrétních případech vhodně prokládána referáty žáků či prvky s motivačním efektem. V rámci prezentací bylo využito i vzájemného hodnocení žáků. Výklad vyučujících byl vesměs výrazný, logicky strukturovaný a věcně správný. Pedagogové kladli důraz na příklady z praxe, ale stejnou

pozornost věnovali i teoretickým východiskům učiva a chápání látky v širších souvislostech. Snažili se udržovat kontakt s žáky a průběžně podněcovali jejich aktivitu vhodně volenými otázkami. Odezva žáků byla celkově velmi dobrá, i když mezi jednotlivými třídami byly v tomto ohledu patrné rozdíly. Žáci měli dostatečný prostor pro vlastní tvůrčí aktivitu a k formulování vlastních hypotéz na základě analogie s dosud známými fakty. V ojedinělých případech ČŠI doporučuje věnovat větší pozornost aktuálnosti informací předávaných žákům.

Naplnování klíčových kompetencí v oblasti přírodovědného vzdělávání je ve škole realizováno také prostřednictvím praktických činností v laboratorních cvičeních. Zkušební vyučující vhodným způsobem propojovali teoretická východiska a jejich praktické aplikace. Důraz byl kladen na dodržování zásad bezpečnosti práce včetně užívání předepsaných ochranných pomůcek. Škola efektivně využívá potenciál svého nadstandardního materiálního vybavení. Žáci byli vedeni ke vzájemné spolupráci v rámci pracovní skupiny, resp. dvojice. Učitelé přistupovali k žákům diferencovaně (např. možnost sestavit obvod samostatně, případně společně dle dílčích pokynů vyučujícího), v průběhu hodiny jim poskytovali individuální podporu. Pro hlubší pochopení probíraného učiva stavěli před žáky problémové úlohy.

Výuka zeměpisu probíhala v dobře vybavené odborné učebně. Učitelé využívali připravené prezentace k přiblížení a ilustrování probíraného učiva, žáky aktivizovali, vhodně pracovali s mezipředmětovými vztahy. Nechyběla práce s mapou (žáci mají vlastní atlasy), využívány jsou také další informace věnované zeměpisu na školních webových stránkách. Žáci jsou vedeni ke kritickému myšlení a chápání probíraného učiva v širších souvislostech. V rámci žákovské prezentace bylo využito také vzájemné hodnocení žáků.

Hospitované vyučovací jednotky informatiky a výpočetní techniky potvrdily, že tento předmět má pro svou realizaci vytvořeny velmi dobré materiální podmínky v oblasti hardware i software. Žáci v něm získávají především znalosti a dovednosti potřebné pro běžného uživatele. Pozitivní je, že jich využívají v rámci svého vzdělávání i v dalších předmětech, např. při zpracování protokolů z laboratorních cvičení či při tvorbě referátů a jejich prezentací. Zájemci s hlubším zájmem o výpočetní techniku mají možnost navštěvovat seminář z informatiky. Při výuce učitelé používali názorné a srozumitelné příklady a v průběhu hodiny žákům poskytovali individuální podporu. Při osvojování nové navazující látky byly pro některé žáky omezující jejich problémy s užíváním základní terminologie a předpokládaných výchozích dovedností. Silnou stránkou výuky volitelného semináře z informatiky byly aktivita žáků a jejich spontánní zájem o předmět. Znalosti a dovednosti v programování žáci rozvíjeli při řešení konkrétních úloh, přičemž vyučující neopomněl klást důraz na analýzu daného problému a strategii jeho řešení s využitím vývojových diagramů. ČŠI oceňuje individuální přístup vyučujícího, kdy rychleji pracující žáci řešili operativně další úkoly rozšiřující původní zadání.

V navštívených hodinách estetického vzdělávání se plně projevily odborné znalosti pedagogů. Ti svým příjemným jednáním a jednoznačnými instrukcemi vhodným způsobem žáky motivovali a byli s nimi v neustálém kontaktu. V dobře vybavené učebně hudební výchovy svědčil spontánní hudební projev žáků a jejich zaujetí pro realizované činnosti o dobré motivační práci vyučující. V hodině výtvarné výchovy byla efektivně využita skupinová forma výuky, při které byl řešen rozsáhlejší úkol s přesahem do dalších vyučovacích hodin. Žáci s učitelem ochotně spolupracovali, kladně lze hodnotit portfolia, která si o své práci vedou. ČŠI doporučuje vybavit učebnu výtvarné výchovy dataprojektorem.

Výuku tělesné výchovy vedli učitelé s bohatými zkušenostmi a přirozenou autoritou, kteří efektivně využívají obě tělocvičny a posilovnu ve škole i hřiště s umělým povrchem vedle školy. Motivačně působilo i přímé zapojení vyučujícího do hry se žáky. Výuka se neomezovala na pouhé hraní míčových her, ale obsahovala též průpravná cvičení s nácvikem základních herních dovedností. Škola využívá svého materiálního vybavení pro zařazení badmintonu mezi sportovní aktivity realizované v rámci tělesné výchovy, což je pozitivní z hlediska všestranného rozvoje základních pohybových schopností a dovedností žáků.

Tradiční vzdělávání v jednotlivých předmětech je doplňované účastí žáků v dalších aktivitách, přičemž na některých z nich se instituce organizačně přímo podílí. Gymnázium pomáhá například při organizaci soutěží (Matematický klokan, konverzace v cizích jazycích, biologická, matematická a fyzikální olympiáda, SOČ), využívá nabídek vysokých škol v oblasti exkurzí a vzdělávacích akcí určených pro středoškoláky. Rozvíjí spolupráci s Masarykovou univerzitou v Brně, Univerzitou Pardubice, Technickou školou v Žitavě, aj., prioritně kooperuje s Technickou univerzitou v Liberci (organizace akcí „GIS Day“, využití pracoviště Ústavu pro nanomateriály, pokročilé technologie a inovace Technické univerzity v Liberci v projektu Teorie v praxi). V rámci projektového řízení vstoupila škola jako příjemce do dalších projektů v Operačním programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost – „Přírodních věd se nebojíme“ a „Šablony Gymnázia F. X. Šaldy v Liberci“. Od září 2013 je škola partnerem projektu TechUp Libereckého kraje, který je zaměřen na metodickou a investiční podporu přírodovědného a technického vzdělávání. Gymnázium zrealizovalo pro žáky partnerských základních škol pět projektových dnů zaměřených na přírodovědné aktivity formou cvičení z biologie, fyziky a zeměpisu.

Jako nadstandardní hodnotí ČŠI dlouholetou mezinárodní spolupráci se školami ve Wiesentheidu, Hamburku, Hannoveru, Aachenu, Grafingu, Rostocku a v Žitavě, kterou instituce využívá k výměnným recipročním pobytům žáků se zaměřením na odlišnosti kulturních tradic, specifík regionů a zdokonalení komunikace v cizích jazycích. Partnerství Liberce s francouzským městem Dunkerque gymnázium čerstvě v průběhu dubna využilo k výměnným pobytům žáků v rodinách.

Veřejností pozitivně vnímána je i charitativní a dobrovolnická činnost žáků. Pod vedením školní metodičky prevence žáci školy každoročně aktivně spolupracují s různými charitativními organizacemi a angažují se zejména při veřejných sbírkách (např. Květinový den, Světluška, Pozvedněte slabé!).

Průběh vzdělávání je ve sledovaných předmětech na požadované úrovni a odpovídá pojetí a cílům gymnaziálního vzdělávání formulovaným v RVP. Všestranná nadstandardní spolupráce a výměna informací s partnery přispívají k rozvoji školy a podporují její vzdělávací politiku.

Hodnocení výsledků vzdělávání ve vztahu k vzdělávacím programům

Škola monitoruje úspěšnost žáků v průběhu celého vzdělávacího cyklu, při jeho ukončování i v rámci projektových aktivit. Výsledky hodnocení žáků sleduje se zřetelem k jejich vzdělávacím a osobnostním předpokladům a porovnává je s cíli formulovanými v ŠVP. Svou činností přispívá ke zkvalitňování výsledků učení žáků a dobře je připravuje pro bezproblémový přechod do terciárního vzdělávání.

S výjimkou srovnávacích testů z anglického a německého jazyka, na jejichž základě jsou žáci na počátku studia rozděleni do skupin, škola interní testy pro zjišťování vstupní

úrovně znalostí žáků 1. ročníku nepoužívá. Pro zjištění přidané hodnoty škola využívá nabídky komerční firmy v podobě externího testování žáků 1. a ve 4. ročníku v matematice.

I když do gymnaziálního studia nastupují žáci s velmi dobrým prospěchem, má škola zájem o jejich rychlou adaptaci na náročnější způsob výuky. Napomáhají tomu i harmonizační kurzy s více než dvacetiletou tradicí. Ojedinele dochází k odchodu žáků po kvartě (ukončení základního vzdělání) na jiný typ střední školy. Pedagogičtí pracovníci při vzdělávacích činnostech průběžně hodnotí výsledky a pokrok jednotlivých žáků v souladu s principy stanovenými v ŠVP a s pravidly pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků. Výsledky vzdělávání jsou pravidelně projednávány v pedagogické radě.

Významné místo ve vzdělávací nabídce instituce má již tradičně široké spektrum volitelných předmětů, seminářů, školních projektů, mezinárodních výměnných pobytů a volnočasových aktivit, které přispívají k všestrannému rozvoji osobnosti každého žáka. Nabídkou konzultační činnosti a spolupráce při tvorbě seminárních a maturitních prací, účastí žáků na prázdninových stážích, možnostech zprostředkování zahraničních studijních pobytů aj. podporuje a motivuje škola talentované žáky, přispívá ke zkvalitňování jejich studijních výsledků.

V průběhu celého vzdělávání pracují se studijně, sportovně či umělecky talentovanými žáky vybraní pedagogové v příslušných ročnících a předmětech. V aktuálním a uplynulém školním roce dosáhli žáci školy velmi dobrých výsledků v olympiádách, vědomostních a sportovních soutěžích na krajské i celonárodní úrovni. Výborných umístění dosáhli žáci v cizích jazycích (1. místa v krajském kole z německého a ruského jazyka), v matematice (1. a 3. místa v krajském kole), v zeměpisu (první tři umístění v krajském kole), fyzice a chemii (2. místa v krajském kole), v soutěži Eurorebus (1. a 2. místo v krajském kole, 7. místo v celostátním finále jednotlivců) i v týmových soutěžích. Ve sportovních kláních zaznamenávají žáci úspěchy zejména v plavání, běžeckém lyžování, stolním tenisu, basketbalu a odbíjení.

Prioritním ukazatelem úrovně výsledků vzdělávání je úspěšnost žáků u maturitní zkoušky. V jarním zkušebním období roku 2013 ze 104 žáků uspělo 100, po opravných zkouškách v podzimním zkušebním období roku 2013 zůstal jeden neúspěšný žák. Ze 103 absolventů uplynulého školního roku bylo na vysoké školy přijato 97 převážně do technických, přírodovědeckých, pedagogických, ekonomických a lékařských oborů. O mnohaletých dobrých výsledcích vzdělávání ve škole svědčí i řada absolventů – významných osobností z celé škály oborů lidské činnosti (vědeckých, kulturních či společenských), kteří se ke své střední škole hrdě hlásí.

Gymnázium se ve vztahu k absolventům neomezuje pouze na zjišťování jejich úspěšnosti při přijímání do terciárního vzdělávání, ale cíleně je přímo zapojuje do aktuálního vzdělávacího procesu. Nově vznikající tradice pravidelných přednášek či besed úspěšných absolventů školy se současnými žáky, tzv. „Setkání na F. X.“, přináší žákům vedle vlastní obsahové hodnoty kulturní či vědecké také silný motivační impuls a posiluje jejich sounáležitost se školou. V tomto smyslu lze spolupráci školy se svými absolventy hodnotit jako příklad dobré praxe.

Škola naplňuje cíle vzdělávání deklarované ve školních vzdělávacích programech. Výsledky ve vzdělávání žáků jsou na velmi dobré úrovni, jejich úspěšnost je průběžně sledována a vyhodnocována.

Závěry

Činnost školy je v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení. Škola poskytuje vzdělávání v souladu se zásadami a cíli školského zákona, výuka probíhá na základě vydaných školních vzdělávacích programů.

Škola zajišťuje uchazečům o studium i žákům rovný přístup ke vzdělávání, vytváří jim podmínky pro zdravý vývoj a účinnou preventivní strategií předchází vzniku rizikových jevů.

Silnou stránkou instituce je vysoce kvalifikovaný pedagogický sbor a funkční nastavení řídicích a zpětnovazebních mechanismů. Ředitelem školy nastartovaný tříletý autoevaluační proces představuje dobrou výchozí pozici pro další rozvoj školy. Komplexně nastavený systém hospitační činnosti je příkladem dobré praxe.

Realizaci cílů vzdělávání usnadňuje velmi dobré a v některých oblastech (např. přírodovědné vzdělávání) nadstandardní materiální vybavení, které má přímou souvislost s příkladnou projektovou aktivitou instituce.

Spolupráce školy se svými absolventy a jejich přímé zapojení do vzdělávání ve formě tzv. „Setkání na F. X.“ je příkladem dobré praxe.

Seznam dokladů a ostatních materiálů, o které se inspekční zjištění opírá

1. Zřizovací listina čj. ZL-15/10-Š ze dne 30. 3. 2010 s účinností od 1. 4. 2010 a Příloha č. 1 (Specifikace nemovitého majetku) a Příloha č. 2 (Specifikace majetku) ke zřizovací listině
2. Rozhodnutí MŠMT ve věci zápisu změny v údajích o právnické osobě vedených v rejstříku škol a školských zařízení čj. MSMT-3918/2013-620 s účinností od 12. 2. 2013 (výmaz oborů vzdělání, změna ředitele školy)
3. Jmenování na vedoucí místo ředitele příspěvkové organizace Gymnázium F. X. Šaldy, Liberec 11, Partyzánská 530 ze dne 20. 11. 2012 vydané na základě Usnesení Rady Libereckého kraje číslo 1535/12/mRK ze dne 19. 11. 2012 s účinností od 1. 2. 2013 na období 6 let
4. Školní vzdělávací program Gymnázia F. X. Šaldy v Liberci pro obory vzdělání 79-41-K/81 Gymnázium a 79-41-K/41 Gymnázium s platností od 1. 9. 2007
5. Školní řád platný od 1. 9. 2013 podepsaný ředitelem školy a projednaný v pedagogické radě dne 26. 8. 2013
6. Příloha školního řádu „Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání a chování žáků“
7. Interní dokument „Pravidla pro přístup do školní počítačové sítě“ s platností od 1. 9. 2012
8. Provozní a organizační řád ze dne 1. 2. 2013 podepsaný ředitelem školy
9. Dokument „Koncepce rozvoje školy“ (verze platná od 1. 9. 2013) podepsaný ředitelem školy
10. Strategický plán rozvoje 2007 – 2017 ze dne 27. 9. 2007 podepsaný tehdejší ředitelkou školy

11. Souhrnná dokumentace k přijímacímu řízení ve školním roce 2012/2013
12. Kritéria přijímacího řízení pro školní rok 2014/2015
13. Souhrnná dokumentace k maturitní zkoušce ve školním roce 2012/2013
14. Dokument „Realizace Minimálního preventivního programu na Gymnáziu F. X. Šaldy“ s platností od září 2012 zpracovaný školní metodickou prevence
15. Dokument „Plán činnosti výchovných poradkyň pro školní rok 2013/2014“ ze dne 7. 10. 2013 podepsaný výchovnými poradkyněmi
16. Dokument „Nadání žáci 2013/2014“ ze dne 16. 4. 2014
17. Dokument „Seznam žáků šetřených v pedagogicko-psychologické poradně (2013/2014)“ ze dne 31. 1. 2014
18. Dokument „Školní úrazy 2011-2012“
19. Dokument „Školní úrazy 2012-2013“
20. „Zápisy úrazů“ ve školním roce 2013/2014
21. Plán hospitací pro školní rok 2013/2014 ze dne 28. 8. 2013 podepsaný ředitelem školy
22. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na školní rok 2013/2014 ze dne 28. 8. 2013 podepsaný ředitelem školy
23. Plán kontrolní činnosti na školní rok 2013/2014
24. Rozvrh hodin ve školním roce 2013/2014
25. Zápisy z jednání pedagogické rady včetně prezenčních listin ve školním roce 2012/2013 a 2013/2014 do data inspekce
26. Zápisy z jednání školské rady z 21. 2. 2014, 30. 10. 2013, 12. 6. 2013, 29. 1. 2013, 24. 9. 2012
27. Zápis z elektronického hlasování školské rady konaného ve dnech 25. – 28. 10. 2013 (schválení výroční zprávy za školní rok 2012/2013) ze dne 30. 10. 2013
28. Zápis z elektronického hlasování školské rady konaného ve dnech 28. – 30. 8. 2013 (schválení školního řádu pro školní rok 2013/2014) ze dne 30. 8. 2013
29. Personální dokumentace všech pedagogických pracovníků (doklady o dosaženém vzdělání)
30. Třídní knihy všech tříd vedené ve školním roce 2012/2013 a 2013/2014 k datu inspekce
31. Záznamy o práci v zájmovém útvaru vedené ve školním roce 2013/2014 k datu inspekce
32. Školní matrika vedená v elektronické formě (třída 1A – č. 10, 12, 30, třída 1B – č. 1, 4, 30, třída 2A – č. 14, 28, třída 3A – č. 22, 24, třída 3B – č. 22, 29, třída 4A – č. 11, 15, třída 4B – č. 5, 6, 11, třída 1V – č. 4, 16, třída 2V – č. 15, třída 3V – č. 10, 12, třída 4V – č. 18, třída 5V – č. 25, třídy 6V – č. 22, třída 7V – č. 2, 11, 14, třída 8V – č. 7, 8, 19.)
33. Výkazy všech tříd vedených ve školním roce 2013/2014 ke dni inspekce
34. Výroční zprávy o činnosti školy za školní roky 2010/2011, 2011/2012 a 2012/2013

35. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení [online: 28. 2. 2014, <http://rejskol.msmt.cz>]
36. Výkazy MŠMT M 8 o střední škole podle stavu k 30. 9. 2011, k 30. 9. 2012 a k 30. 9. 2013 [online: 8. 4. 2014, <http://www.uiv.cz>]
37. Výkazy MŠMT R 13-01 o ředitelství škol podle stavu k 30. 9. 2011, k 30. 9. 2012 a k 30. 9. 2013 [online: 8. 4. 2014, <http://www.uiv.cz>]
38. Výkazy MŠMT S 5-01 o přihlášených a přijatých uchazečích do 1. ročníku denní formy vzdělávání ve středních školách a konzervatořích podle stavu k 31. 5. 2011, k 31. 5. 2012 a k 31. 5. 2013 [online: 8. 4. 2014, <http://www.uiv.cz>]
39. Inspekční zpráva ČŠI čj. ČŠIL-131/10-L ze dne 20. 4. 2010
40. Webové stránky školy na adrese <http://www.gfxs.cz/>

Poučení

Podle § 174 odst. 10 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Liberecký inspektorát, Masarykova 801/28, 460 01 Liberec, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.l@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jehož se týká, a v Libereckém inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Jiří Machačný, školní inspektor

Jiří Machačný v. r.

Ing. Pavel Procházka, přizvaná osoba

Pavel Procházka v. r.

Mgr. Jitka Šafaříková, školní inspektorka

Jitka Šafaříková v. r.

V Liberci 18. 6. 2014

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

(razítko)

Mgr. Václav Ulvr, ředitel školy

Václav Ulvr v. r.

V Liberci dne 20. 6. 2014

Připomínky ředitele školy

7. 7. 2014

Připomínky nebyly podány.